

Stikstofdiscussie versus Energietransitie een probleem of de gezamenlijke oplossing.

We staan als Nederland voor grote uitdagingen maatschappelijke vraagstukken als de Klimaatafspraken van Parijs, Stikstofdossier , Energietransitie , Woningbouw, Kringlooplandbouw, en nog vele andere te benoemen.

We lopen in Nederland vast op het stikstof dossier omdat we niet eensgezind kunnen worden richting een toekomstbestendige oplossing die kan voldoen aan de uitspraak van Raad van State 29 mei 2019 over het Programma Aanpak Stikstof (PAS) , dit heeft vergaande en ongewenste gevolgen voor de agrarische sector, woningbouw maar ook infrastructurele projecten cq ander gerelateerde projecten en maatschappelijke economische activiteiten.

Maar ook de energietransitie en op onze te behalen klimaatdoelstellingen lopen we vast als we allemaal in eilandjes blijven denken.

Waar zit dan de mogelijke synergie tussen het stikstofdossier en onze klimaatdoelstellingen. Stel u simpelweg de vraag waarom humane ofwel menselijke mest niet bijdraagt aan het stikstofprobleem en dierlijke mest wel en het sleutelwoord daarin is ons rioolstelsel.

In het kort stikstof ofwel ammoniak uitstoot ontstaat door een chemische reactie als urine bij de mest samenkomt en binnen enkele uren een chemische reactie aangaat. Dit kan worden voorkomen om aanwezige mest op stal niveau niet op te slaan in mestkelders maar net zoals in de gebouwde omgeving per direct af te voeren door een nieuwe infrastructuur van persriool in de meer intensievere agrarische gebieden van Nederland.

In een soortgelijke opstelling als een regionale Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RZWI) kan de mest getransporteerd worden naar een centraal gelegen opwerkinstallatie waar als eerste uit dagverse mest duurzaam groengas als aardgasvervanger kan worden geproduceerd en in de vervolgstappen kostbare mineralen met mestverwaarding worden terug gewonnen voor onze kringloop landbouw en toekomstige precisiebemesting waar organische verwaarde kunstmest de fossiele aardgas variant deels kan vervangen

Tot slot en nogmaals als we met zijn allen in hokjes blijven denken en daarbij de maatschappelijke discussies niet omzetten naar gezamenlijke koppelkansen zullen er alleen maar verliezers zijn en zal dit alleen maar leiden te een nog grotere maatschappelijke verdeeldheid.

Op de volgende pagina met de tekst “Van probleem naar oplossing en van kansen naar uitdagingen” is een korte weergave gemaakt van mogelijke koppel kansen die bovenstaande uitdagingen kunnen brengen. Alleen als de rijksoverheid hierin de regie en ook de financiële verantwoordelijk neemt kunnen we uit deze impasse komen en gaat dit bijdragen aan een breed maatschappelijk gedragen oplossing die alle gerelateerde sectoren weer toekomstbestendig maakt.

Van probleem naar oplossing en van kansen naar uitdagingen

Oplossing voor stikstofdossier uitspraak Raad van State:

Uitspraak Raad van State : *Op basis van het PAS wordt vooruitlopend op toekomstige positieve gevolgen van maatregelen voor beschermde natuurgebieden, alvast toestemming gegeven voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor die gebieden. Zo'n toestemming 'vooraf' mag niet (meer), aldus de Afdeling bestuursrechtspraak. Aan de tekst "vooruitlopend toekomstige positieve gevolgen"* wordt voldaan omdat met deze nieuwe infrastructuur rioolstelsel in het agrarische buitengebied aan de voorkant stikstof gereduceerd gaat worden (waar ook monitoring nog tot de mogelijkheden behoort).Rijksoverheid zal hierin een belang moeten nemen om daadwerkelijke stappen vooruit te maken.

Kansen voor de energietransitie en onze te behalen klimaatdoelstellingen :

Uit de RES(sen) Regionale Energie Strategieën is de uitkomst dat groengas (opgewaardeerd biogas uit biogene restromen) in platteland regio's onmisbare haalbare betaalbare factor gaat worden in de transitiefase naar een fossiel vrije energie voorziening met de doorkijk op 2030 en 2050. Groengas (opgewaardeerd Biogas) vooral uit agrarische restromen) kan een groot deel van de bebouwde omgeving in plattelands regio's een duurzaam alternatief voor aardgas (waar ook de combinatie hybride warmtepompen nog een extra impuls gaat geven)voorzien. Aan de andere kant is versnippering van dit aandeel groengas economische en maatschappelijk niet gewenst en waar de lasten liggen moeten dus ook de lusten komen wat kan resulteren een win win situatie voor de verhouding boer en burger.

Kansen agrarische sector:

Als de gezamenlijke veehouderij in intensive gebieden gebruik gaat maken van een nieuw rioolstelsel cq infrastructuur voor andere maatschappelijke doeleinden.

- 1) Nieuw verdienmodel coöperatieve samenwerkingsverband tussen agrarische sector en coöperatieve lokale/regionale energie coöperaties met groengas levering als duurzaam aardgasvervanger aan de gebouwde omgeving platteland regio's.
- 2) Vanaf de maand September tot medio Februari mag de sector mest niet uitrijden op het land (planten nemen in deze periode de meststoffen niet op). Men is verplicht de mest in deze periode te bunkeren (vooral melk en rund veehouderij in ondergrondse opslag tot medio februari. Juist in dit koude jaargetij kunnen we de mest het beste inzetten voor de productie van groengas dan opslaan in de mestkelders.
- 3) Naar dat het aandeel groengas uit de mest is gehaald kan men in het verdere proces met de huidige technieken de mest ook nog verder opwaarderen als organische kunstmest vervanger. In kader van kringloop landbouw kan deze in vorm van precisie bemesting (kunstmestvorm) weer op de akkers van worden terug gebracht wat een grote bijdrage kan

leveren aan het actieprogramma Nitraatrichtlijn (ofwel het tegengaan van uitspoeling ongewenste mineralen in het oppervlaktewater.

- 4) Het direct afvoeren van de mest uit de stal gaat ook positief bijdragen aan de stalklimaat en het verder bevorderen van dierenwelzijn.
- 5) Geen gevaarlijke H₂S gas vorming meer in de mestkelders van de stallen
- 6) Er kunnen gelijktijdig ander infrastructurele maatregelen in kader van verduurzamen worden genomen zoals b.v de aanleg elektriciteit net verzwaring in buitengebied voor grootschalige opwek op agrarische bedrijfsdaken en e.d. maar denk ook aan waterleidingen voor bufferen van water in drogere periodes ofwel in kader van klimaatadaptatie in samenwerking met het waterschap.
- 7) Minder vervoeractiviteiten mesttransport buiten gebied

Met vriendelijke groet,

Wilco de Rijck

